

**DYWAGACJE O BEZPIECZEŃSTWIE W NIEBEZPIECZNYCH CZASACH –
PODSUMOWANIE LATA 2025 R.**

„Obyś żył w ciekawych czasach”- brzmi znane powiedzenie, uważane za klątwę. Wbrew pozorom, ciekawe czasy nie muszą oznaczać samych nieszczęść. Wydarzenia z 2025 roku są tego najlepszym przykładem. Nowy (a w tym przypadku- powracający) lokator Białego Domu, wybory prezydenckie w Polsce, szczyty NATO i BRICS - ich wspólnym mianownikiem było szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Część krajów zastanawiała się, jak zapobiec konfliktom zbrojnym – inne musiały radzić sobie z ich skutkami – media głównego nurtu skupiały się głównie na Ukrainie, Strefie Gazy, chociaż sytuacja w Afryce również miała wpływ na kwestię bezpieczeństwa - surowcowego. Szczególnie gorącym okresem – dosłownie i w przenośni, było lato 2025 r.

GRA O FOTEL (PREZYDENCKI)

Polska jako członek Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO) odgrywa istotną rolę w kwestiach światowego bezpieczeństwa. Nie będzie przesadą stwierdzenie, że niektóre wydarzenia z naszego kraju, mają wpływ na globalną politykę, jak choćby wybór głowy państwa.

Na przełomie maja i czerwca 2025 r. odbyły się w Polsce wybory prezydenckie . Poprzedzając ją, trwająca od stycznia kampania była burzliwa, jeśli nie powiedzieć – agresywna. Kwestie, które powinny być wyjęte spoza sporu politycznego, takie jak ochrona granicy z Białorusią, stosunki z pozostałymi krajami UE relacje transatlantyckie czy polityka wschodnia - stanowiły okazję do wzajemnych oskarżeń o uległość czy brak skuteczności.¹

1 czerwca odbyła się druga tura wyborów. Choć sondaże *exit poll* dawały przewagę reprezentującemu Koalicję Obywatelską prezydentowi Warszawy – Rafałowi Trzaskowskiemu, ostatecznie zwyciężył wspierany przez Prawo i Sprawiedliwość prezes IPN – Karol Nawrocki². Wynik wyborczy oznaczał kohabitację – współdzielenie władzy przez

¹ D. Słomski, Debata prezydencka. Rafał Trzaskowski i Karol Nawrocki mówili o bezpieczeństwie <https://businessinsider.com.pl/polityka/debata-prezydencka-rafal-trzaskowski-i-karol-nawrocki-mowili-o-bezpieczenstwie/7qv5kqj> [dostęp: 31.03.2026]

² Karol Nawrocki wygrał wybory prezydenckie <https://www.pap.pl/aktualnosci/pkw-oficjalnie-karol-nawrocki-wygrywa-wybory-prezydenckie-z-wynikiem-5089-proc> [dostęp: 31.03.2026]

polityków z różnych obozów politycznych, gdyż Prezesem Rady Ministrów jest Donald Tusk – przewodniczący Koalicji Obywatelskiej.

Zaprzysiężenie odbyło się 6 sierpnia a piętnaście dni później doszło do pierwszego weta – prezydent nie zgodził się na podpisanie tzw. „ustawy wiatrakowej” uznając, że akt prawny „dotyczy wiatraków, a nie obniżenia cen energii elektrycznej„ – głównym celem według prezydenta nie miały być niższe rachunki za prąd, tylko liberalizacja przepisów dotyczących stawiania wiatraków.³

Latem 2025 r. prezydent zawetował jeszcze siedem ustaw, w tym choćby „o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw”, oraz „o nowelizacji ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym oraz niektórych innych ustaw;”⁴

Mimo zastosowania wet, nie można mówić o paraliżu państwa. Zarówno obóz prezydent, jak i środowisko premiera potrafiły ze sobą współdziałać na płaszczyźnie bezpieczeństwa. Choć debata publiczna w Polsce pozostawia wiele do życzenia, na pochwałę zasługuje fakt, iż Polska jest jednym z niewielu państw Europy, gdzie żadna z liczących się sił politycznych nie jest jawnie prorosyjska – politycy Koalicji Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości nawzajem zarzucają sobie „działania na rzecz Kremla”, choć łączy je krytyka wobec polityki Władimira Putina.

O współpracy wobec wspólnego wroga na Wschodzie, można było mówić 10 września 2025 r., gdy rosyjskie drony naruszyły polską przestrzeń powietrzną. Przedstawiciele rządu i Prezydenta RP prowadzili wzajemne konsultacje. Obie strony informowały o sprawnym przepływie informacji. Ponadto, w sprawie kryzysu związanego z wtargnięciem latających obiektów z Federacji Rosyjskiej, odbyło się zebranie Rady Bezpieczeństwa Narodowego⁵

³ Pierwsze weto prezydenta Nawrockiego. Chodzi o tzw. Ustawę wiatrakową <https://www.pap.pl/aktualnosci/pierwsze-weto-prezydenta-nawrockiego-chodzi-o-tzw-ustawe-wiatrakowa> [dostęp: 31.03.2026]

⁴ 20 wet w pięć miesięcy. Jak Karol Nawrocki wypada na tle poprzedników? <https://www.rp.pl/prawo-w-polsce/art43578771-20-wet-w-piec-miesiecy-jak-karol-nawrocki-wypada-na-tle-poprzednikow> [dostęp: 31.03.2026]

⁵ P. Trudnowski, Kohabitacja Tuska i Nawrockiego. Obraz medialny jest gorszy niż rzeczywistość <https://klubjagiellonski.pl/2026/01/22/kohabitacja-tuska-i-nawrockiego-obraz-medialny-jest-gorszy-niz-rzeczywistosc/> [dostęp: 31.03.2026]

SOJUSZ ZGODY I BEZPIECZEŃSTWA

Odnosnie wydarzeń z 10 września, można używać łagodnych sformułowań jak „incydent” czy „wtargnięcie”, ponieważ nikt nie odniósł obrażeń. Biorąc pod uwagę wsparcie, jakie nasz kraj udziela Ukrainie w związku z rosyjską agresją, istnieje duże prawdopodobieństwo, że Rosjanie celowo atakowaliby polskie miejscowości, gdyby nie parasol bezpieczeństwa, jaki zapewnia NATO.

Ze względu na położenie, Polska musi dbać o swoją rolę w Sojuszu Północnoatlantyckim, choćby poprzez udział w organizowanych przez niego szczytach. Jeden z nich miał miejsce w Hadze 24-25 czerwca 2025 r. Był to pierwszy szczyt poprowadzony przez nowego sekretarza generalnego – Marka Ruttego. Uczestniczył w nim również powracający do światowej polityki Donald Trump. Ponad pół roku wcześniej, 20 stycznia, został ponownie zaprzysiężony na prezydenta Stanów Zjednoczonych. Już w czasie swojej pierwszej kadencji z lat 2017-2021, namawiał on kraje członkowskie Sojuszu Północnoatlantyckiego do zwiększenia wydatków na obronność. Nie inaczej było latem 2025 r. .

Aby uniknąć rozbieżności i punktów spornych pomiędzy Europą i Kanadą a Stanami Zjednoczonymi, ograniczono się do zwięzłej, pięciopunktowej deklaracji. Ustalono, że wzrost wydatków wojskowych państw członkowskich wyniesie 5% PKB w perspektywie 2035 r. (3,5% nakładów stricte wojskowych i 1,5% na inne potrzeby obronne).” W deklaracji ze szczytu potwierdzono jednoznacznie art. 5, a Rosja została w niej wymieniona jako długofalowe zagrożenie dla obszaru euroatlantyckiego.

Okazało się, że odległość od Rosji ma znaczenie, jeśli chodzi o realizację postanowień szczytu. Sąsiadujące z Rosją kraje bałtyckie – Litwa, Łotwa i Estonia, zadeklarowały osiągnięcie wyznaczonego celu wydatkowego w 2026 r.⁶ Z ustaleń wyłamała się Hiszpania, znajdująca się na przeciwległym do Federacji Rosyjskiej krańcu geograficznym Starego Kontynentu. Premier Pedro Sánchez podkreślił, że obecny poziom wydatków obronnych – wynoszący 2 proc. PKB – jest wystarczający i zgodny z wartościami hiszpańskiego państwa opiekuńczego.⁷

⁶P. Szymański, Szczyt NATO w Hadze – powrót Trumpa i dwuskładnikowe 5% PKB na obronność <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2025-06-26/szczyt-nato-w-hadze-powrot-trumpa-i-dwuskkladnikowe-5-pkb-na> [dostęp: 31.03.2026]

⁷F. Madejski, Ten kraj wyłamywał się z 5 proc. PKB na obronność. Co mówi teraz? <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/hiszpania-pedro-sanchez-o-wydatkach-obronnych-i-celach-nato/kwnfykh> [dostęp: 31.03.2026]

NA POŁUDNIE OD ZACHODU

Podczas analizy wydarzeń nie tylko z lata 2025, ale z jakiegokolwiek okresu błędem byłoby skupianie się na wydarzeniach jedynie z Europy czy Ameryki Północnej – szeroko rozumianego Zachodu. „Jednobiegunowa chwila” już minęła, i coraz więcej ośrodków należących do „Globalnego Południa” ma wpływ na kreowanie polityki międzynarodowej. W tym miejscu warto wspomnieć wykazującą się aktywnością grupę BRICS, uważaną za alternatywę dla składającej się z państw zachodnich grupy G7.

W jej skład do niedawna wchodziły Brazylia, Rosja, Indie, Chiny, i RPA (stąd nazwa, nawiązująca do pierwszych liter angielskich nazw ww. krajów). Te pięć państw można uznać za „cegły” (ang. „bricks”) chcące wybudować nowy świat, ale bynajmniej nie chcące oddzielić się murem od innych, a wręcz przeciwnie.

W 2024 roku przyjęto Egipt, Etiopię, Iran, Arabię Saudyjską i ZEA, a w styczniu 2025 roku – Indonezję. 10 innych państw ma status „krajów partnerskich”, wśród nich Białoruś, Kuba, Malezja i Nigeria. W lipcu 2025 r. w Rio de Janeiro odbył się szczyt. Wielkimi nieobecnymi byli przywódcy Chińskiej Republiki Ludowej i Federacji Rosyjskiej. Nieobecność przewodniczącego Xi Jinpinga i przywódcy Władimira Putina można traktować jako utratę spójności BRICS, a tym samym spadku jej ideologicznej wartości jako alternatywy dla zachodniego kapitalizmu.⁸

Nie oznacza to jednak, że nie osiągnięto punktów wspólnych. Skrytykowano gwałtowny wzrost globalnych wydatków wojskowych, a Luiz Inácio Lula da Silva, prezydent Federacyjnej Republiki Brazylii, krytycznie odniósł się do postanowień ostatniego szczytu NATO w Hadze, gdzie zatwierdzono cel minimum 5 proc. PKB na zbrojenia u państw członkowskich do 2035 roku.. Uczestnicy XVII szczytu w Rio de Janeiro wydali 6 lipca 2025 roku Deklarację, której tematem przewodnim jest „Wzmocnienie współpracy Globalnego Południa i promowanie bardziej inkluzywnego i zrównoważonego zarządzania globalnego”. W dokumencie stwierdzono, że państwa BRICS+ potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz idei i celów organizacji i opierając się na wynikach poprzednich szczytów, będą dalej wzmocniać

⁸ M. Gadawa, Szczyt BRICS bez przywódcy Chin. Wskazują powód <https://www.money.pl/gospodarka/szczyt-brics-bez-przywodcy-chin-wskazuja-powod-7175345776671456a.html> [dostęp: 31.03.2026]

współpracę, w ramach rozszerzonego mechanizmu BRICS+, koncentrując się na 3. filarach: polityce i bezpieczeństwie, gospodarce i finansach oraz kulturze i naukach humanistycznych.⁹

Z DALA OD SALONÓW

O ile powyższe akapity skupiały się na światowych przywódcach, międzynarodowym bezpieczeństwie i politycznych szczytach, tak warto się przyjrzeć sytuacji ludzi, którzy przez decyzje niektórych przywódców, utracili poczucie bezpieczeństwa, i - w sensie metaforycznym, znaleźli się na dnie.

Od 7 października 2023 r. trwa wojna pomiędzy Izraelem a Hamasem - uznawaną przez UE i USA za organizację terrorystyczną jedną z dwóch głównych partii politycznych na terytoriach palestyńskich; od 2007 roku rządzącą w Strefie Gazy.¹⁰ Na skutek trwającej wojny w Strefie Gazy i izraelskich działań zbrojnych doprowadzono do stanu katastrofy humanitarnej. Liczba ofiar (wojskowych i cywilnych) wyniosła ok. 67 tys. zabitych i 170 tys. rannych Palestyńczyków oraz kilkanaście tysięcy zaginionych. Izrael utrzymuje stałą obecność wojskową na większości obszaru Strefy, a pod koniec sierpnia 2025 r. rozpoczął ofensywę na miasto Gaza, wymuszając ewakuację ok. 900 tys. mieszkańców. Nadzieją na pokój może być zaprezentowany przez USA 20-punktowy plan zakończenia wojny, który Izrael i Hamas zaakceptowały jako podstawę do negocjacji.¹¹

Jeszcze dłużej, gdyż od 24 lutego 2022 r. toczy się wojna pomiędzy Rosją a Ukrainą. W 2025 r. walki na wschodzie Ukrainy miały charakter wojny pozycyjnej, z ograniczonymi przesunięciami linii frontu. Rok 2025 był najbardziej śmiertelnośnym rokiem dla ukraińskich cywilów od 2022 r. – poinformowała misja ONZ na Ukrainie monitorującej prawa człowieka (HRMMU). Według zweryfikowanych danych w 2025 r. w wyniku działań wojennych zginęło 2514 cywilów, a 12 142 zostało rannych; łączna liczba ofiar była o 31 proc. wyższa niż w 2024 r. oraz o 70 proc. wyższa niż w 2023 r.

Po powrocie do Białego Domu prezydent USA Donald Trump podjął serię inicjatyw dyplomatycznych, często z pominięciem Ukrainy i Unii Europejskiej. W sierpniu na Alasce odbyło się jego spotkanie z przywódcą Rosji Władimirem Putinem, podczas którego strona

⁹ P. Aguiar, 2025 BRICS Rio Summit: The Limits of Symbolism <https://www.geopoliticalmonitor.com/assessing-the-2025-brics-rio-summit/> [dostęp: 31.03.2026]

¹⁰ Czym jest Hamas i o co chodzi w wojnie z Izraelem? <https://www.pap.pl/aktualnosci/czym-jest-hamas-i-o-co-chodzi-w-wojnie-z-izraelem> [dostęp: 31.03.2026]

¹¹ M. Wojnarowicz, Szanse na zakończenie wojny w Strefie Gazy <https://www.pism.pl/publikacje/szansy-na-zakonczenie-wojny-w-strefie-gazy> [dostęp: 31.03.2026]

rosyjska przedstawiła warunki uznawane za *de facto* kapitulację Ukrainy, odrzucone przez prezydenta Wołodymyra Zełenskigo¹²

Rok 2025 przyniósł nie tylko kruche zawieszenia broni i konflikty, ale pokój. 27 czerwca w Waszyngtonie, ministrowie spraw zagranicznych Demokratycznej Republiki Konga (DRK) i Rwandy podpisali porozumienie pokojowe osiągnięte pod auspicjami USA.

Geneza konfliktu rwandyjsko-kongijskiego powiązana jest z ludobójstwem Tutsich w Rwandzie w 1994 r., w konsekwencji którego pokonane tam bojówki Hutu przeniosły się do Demokratycznej Republiki Konga, gdzie funkcjonują do dziś pod nazwą Demokratycznych Sił Wyzwolenia Rwandy (FDLR). Rwanda uważała ich obecność za zagrożenie nie tylko dla własnego bezpieczeństwa, ale też dla kongijskich Tutsich, w związku z czym tworzyła i współpracowała z kolejnymi grupami rebelianckimi reprezentującymi Tutsich we wschodnim DRK. Jednocześnie, będąc tam obecną bezpośrednio lub przez wspierane przez nią bojówki, pozyskiwała zasoby mineralne, m.in. w złoto, miedź, kobalt, tantal, lit.

Wspomniane porozumienie opiera się ono na formule „bezpieczeństwo za minerały”. W odniesieniu do kwestii gospodarczych, strony mają w ciągu trzech miesięcy stworzyć ramy wspólnego zarządu nad zasobami mineralnymi oraz integracji łańcuchów dostaw między Rwandą i DRK. Ma to umożliwić amerykańskiemu biznesowi inwestycje i handel w zakresie krytycznych minerałów.¹³

PODSUMOWANIE

Lato 2025 upłynęło na teoretycznych rozważaniach krajów rozwiniętych gospodarczo, na temat bezpieczeństwa. Przykłady Ukrainy i Strefy Gazy pokazały jednak, jak w praktyce trudno je zapewnić. Porozumienie między Demokratyczną Republiką Konga a Rwandą udowadnia, że wzajemna, wieloletnia nienawiść może zostać zażegnana, jeśli obie strony uznają pokojową koegzystencję za opłacalną.

¹² Najważniejsze aspekty wojny Rosji z Ukrainą w 2025 roku <https://www.pap.pl/aktualnosci/najwazniejsze-aspekty-wojny-rosji-z-ukraina-w-2025-roku> [dostęp: 31.03.2026]

¹³ J. Czerep, Pokój rwandyjsko-kongijski pod auspicjami USA <https://www.pism.pl/publikacje/pokoj-rwandyjsko-kongijski-pod-auspicjami-usa> [dostęp: 31.03.2026]

BIBLIOGRAFIA:

1. 20 wet w pięć miesięcy. Jak Karol Nawrocki wypada na tle poprzedników?

<https://www.rp.pl/prawo-w-polsce/art43578771-20-wet-w-piec-miesiecy-jak-karol-nawrocki-wypada-na-tle-poprzednikow> [dostęp: 31.03.2026]

2. Czym jest Hamas i o co chodzi w wojnie z Izraelem? <https://www.pap.pl/aktualnosci/czym-jest-hamas-i-o-co-chodzi-w-wojnie-z-izraelem> [dostęp: 31.03.2026]

3. D. Słomski, Debata prezydencka. Rafał Trzaskowski i Karol Nawrocki mówili o bezpieczeństwie <https://businessinsider.com.pl/polityka/debata-prezydencka-rafal-trzaskowski-i-karol-nawrocki-mowili-o-bezpieczenstwie/7qv5kqj> [dostęp: 31.03.2026]

4. F. Madejski, Ten kraj wyłamywał się z 5 proc. PKB na obronność. Co mówi teraz? <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/hiszpania-pedro-sanchez-o-wydatkach-obronnych-i-celach-nato/kwnfykh> [dostęp: 31.03.2026]

5. J. Czerep, Pokój rwandyjsko-kongijski pod auspicjami USA

<https://www.pism.pl/publikacje/pokoj-rwandyjsko-kongijski-pod-auspicjami-usa> [dostęp: 31.03.2026]

6. Karol Nawrocki wygrał wybory prezydenckie

<https://www.pap.pl/aktualnosci/pkw-oficjalnie-karol-nawrocki-wygrywa-wybory-prezydenckie-z-wynikiem-5089-proc> [dostęp: 31.03.2026]

7. M. Gadawa, Szczyt BRICS bez przywódcy Chin. Wskazują powód

<https://www.money.pl/gospodarka/szczyt-brics-bez-przywodcy-chin-wskazuja-powod-7175345776671456a.html> [dostęp: 31.03.2026]

8. M. Wojnarowicz, Szanse na zakończenie wojny w Strefie Gazy

<https://www.pism.pl/publikacje/szansy-na-zakonczenie-wojny-w-strefie-gazy> [dostęp: 31.03.2026]

9. Najważniejsze aspekty wojny Rosji z Ukrainą w 2025 roku

<https://www.pap.pl/aktualnosci/najwazniejsze-aspekty-wojny-rosji-z-ukraina-w-2025-roku> [dostęp: 31.03.2026]

10. P. Aguiar, 2025 BRICS Rio Summit: The Limits of Symbolism <https://www.geopoliticalmonitor.com/assessing-the-2025-brics-rio-summit/> [dostęp: 31.03.2026]

11. P. Szymański, Szczyt NATO w Hadze – powrót Trumpa i dwuskładnikowe 5% PKB na obronność <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2025-06-26/szczyt-nato-w-hadze-powrot-trumpa-i-dwuskladnikowe-5-pkb-na>

12. P. Trudnowski, Kohabitacja Tuska i Nawrockiego. Obraz medialny jest gorszy niż rzeczywistość <https://klubjagiellonski.pl/2026/01/22/kohabitacja-tuska-i-nawrockiego-obraz-medialny-jest-gorszy-niz-rzeczywistosc/> [dostęp: 31.03.2026]

13. Pierwsze weto prezydenta Nawrockiego. Chodzi o tzw. Ustawę wiatrakową <https://www.pap.pl/aktualnosci/pierwsze-weto-prezydenta-nawrockiego-chodzi-o-tzw-ustawe-wiatrakowa> [dostęp: 31.03.2026]